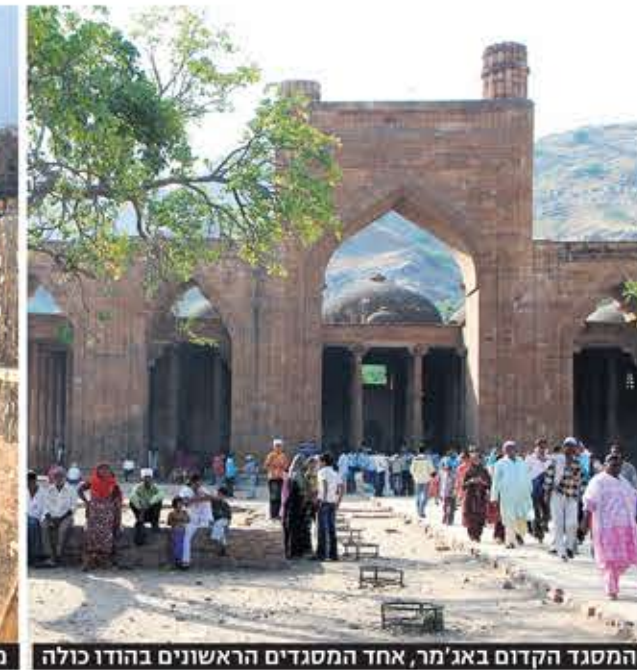
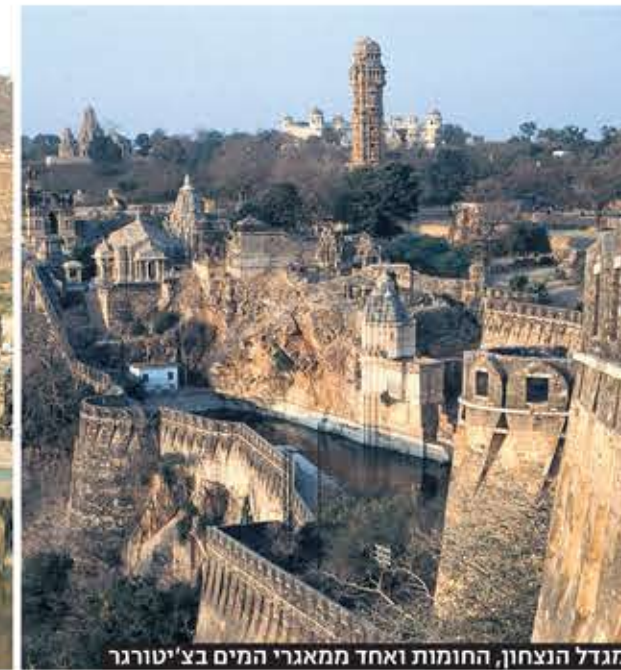

גנות העיר ג'ודהפור

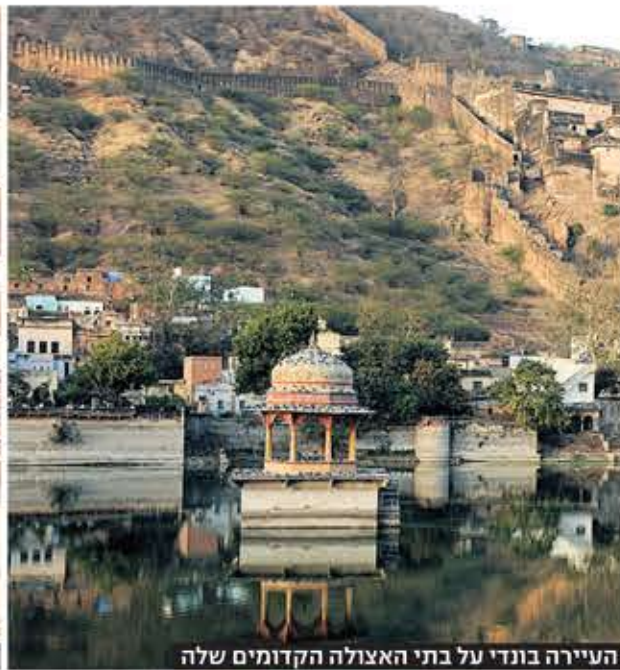
המסגד הקדום באג'מר, אחד המסגדים הראשונים בהודו כולה

מגדל הנצחון, החומות ואחד ממאגרי המים בצ'טורגר

העיירה בונדי על בתי האצולה הקדומים שלה

מסל באחד המקדשים במצבר צ'טורגר

מסל באחד המקדשים במצבר צ'טורגר

הטודות של ראג'סטאן

מבצרים מרשימים, מקדשים יפהפיים ומקסי גירוש שדים מרתקים – מסע בין הפחות מתוררים של אחד המחוזות הגדולים בהודו • יתם יעקבסון

ראג'סטאן, "ארץ המלכים", הוא אחד המחוזות המתוררים ביותר בהודו. זהו אחד המחוזות הגדולים במדינה, הגובל בפקיסטאן בצפון מערב, וחלקים גדולים ממנו נמצאים בתחומי מדינת טהאר. גבולותיו נקבעו על פי גבולותיו של תאגיד ממלכות, שמלכות החליטו להצטרף יחד להודו המודרנית בתמורה לזכות להמשיך ולהחזיק בתוארם וברכישתם. מרוב כמלכים (ראג'ות ומהראג'ות) גאים שחונקו רובם תחת הכובש המוגולי המוסלמי החל במאה ה-16, ותחת שלטון הבריטי הפכו למלכי פנכה שחיו חיי נהנתנות חסרי גבולות בעוד נתיניהם חיים ברלות נוראה. מאחר יותר, בשנות ה-70 של המאה הקודמת, תחת שלטונה של אינדירה גנדי, קוצצו מאוד זכויות היתר שלהם. בהודו המודרנית נחשב ראג'סטאן, שאוכלוסייתו מוערכת בכ-70 מיליון נפש, לאחד המחוזות עם אחוז האנאלפביתים הגבוה ביותר. כמעט כל מי שמגיע כתייר להודו ממקור בארץ תרים המטוילים של המחוז – פושקר, ג'איפור, אודאיפור וג'איסלמר, ואולם לצד האתרים התירותיים המוכרים (שקטמם רב) יש המון פינות לא מתוררות שממתינות למבקרים, כי מחוז ראג'סטאן, כמו הודו, אף פעם לא נגמר.

צ'יטורגר (Chittorgarh)

צ'יטורגר היא אחת מערי המצבר הראג'סטאניות שהכי פחות מבקרים בה. המבצר שלה, הגדול ביותר במחוז, בנוי ברומן של הר שולחן מצוקי שחומות סובבות אותו. לפחות פעמיים בתולדות העיר, כשכלל כל הקיציץ מול האויב המוסלמי שצר עליהם, ניצצו כל תושביה טקס שנקרא 'ג'ארה' (בשנים 1303 ו-1535) כל הנה שים והילדים עזבו למדרת שרפה גדולה, ואילו הגברים, פוטו מריחה: מוריה ועד שקיעה. העיר והסערו על האויב במטרה להמית בו כמה שיותר, עד מותם שלהם.

בין החומות ניצבים שרידי מקדשים רבים, מאגרי מים ציוריים, ארמונו של המלך ראנה המסורת, שליט מוסלמי שרצה לזכות בה כבש והחריב את העיר. מפורסם מכל הוא מגדל הניי צחון בן תשע הקומות שהוקם במאה ה-15 וכל קירותיו מגולפים. ממרומיו ניתן לראות חלק גדול מהמבצר.

הגעה: אוטובוסים מקומיים מרדלי ומרוב ערי ראג'סטאן. רכבות מאודאיפור וג'איפור.

● לינה ואוכל: גסט'האוסים ומלונות בדרגת שלושה כוכבים, ומסעדות הודיות טובות. ● שעות פתיחה: מבוקר עד לילה. ● מחירי בטיחה: 100 רופי לאדם.

צ'נד באורי (Chand Baori) בנפר אבהני

טייה קלה מהכביש הראשי בין ג'איפור לאגרה מובילה אל הכפר אבהני (Abhaneri) ואל צ'נד באורי. באורי (Baori) הוא מתקן מים קדום שבנה במקומות שבהם מי התהום לא עמוקים מדי, ששימש גם לצרכים פולחניים ותברתיים. מדובר בכאט שאלה מובילים מסדרון מדרוג או גרמי מדרגות היקפיים שהולכים ונעשים צרים. צ'נד באורי הוא אחד הגדולים והעמוקים במתקני המים האלה שהשתמרו. הוא נחפר במאה התשיעית לעומק של יותר מ-30 מטרים. משלושה עברים יורדים אליו גרמי מדרגות מפותלים (3,500 מדרגות), שיורדים מראה של תשליבים גיאומטריים מסחררים. בסמוך לכאט ניצב בעבר מקדש גדול. היום חלק מפסלי האבן שנמצאו בו מוצגים באכסי דרה ססבי.

הודו ב-14 פרקים

יחסים מורכבים של משיכה ורחיקה, אהבה ושנאה, נרקמים בין נבו, גיבור הרומן החדש "מסאלה" מאת יתם יעקבסון והוצאת צעה, לבין הודו. הודו היא מסאלה (תערוכת תבלינים בהינדי) – ישת ענקית, פעמת וחייה, שלא ברור מה קרה את כל קצתיה יחידו. מסעותיו של נבו בתת-היבשת מובילים אותו אל חורי חוריה – לחיים עם בני קהילת ההיג'רות (סריסים), אנדרווגינסים מלידה וגברים שעברו כרייה של איבר המין ושק האכסים, שחיים בקומנות, שיחות ועל ראמה, שהייתה להחמת בצבא החירות של הודו, על החיים במומבאי ועל מהאטמה נגרי, ועם שח' רואר, בת המיעוט הווריאטריסטי ממומבאי שמספרת על מעמד האשה בהודו, מפגש עם רוצח שכיר שחור בתשובה, ביקור באירועים דתיים המגייס ניים כמו ברמה מלה בפושקר ופסטיבל קומבה מלה, טקסי גירוש שדים ועוד. הספר כולל 14 פרקים, כל אחד מהם סיפור בפני עצמו, שיוחד מהזרם שער להיסטוריה התרבותית של הודו מ-2,500 לפני הספירה ועד להווה.

● שעות פתיחה: מבוקר עד לילה. ● מחירי בטיחה: 100 רופי לאדם + מחיר זהה לנצלמה. ● התנהגות: יש להיכנס למקדש בגליים יח' פות ובלבוש צנוע, להקפיד על שקט ולהימנע מכניסה לאגפים האסורים לזרים.

בונדי (Bundi)

בונדי היא עיירה ציורית מאוד שמשוש מה, אולי בגלל כידודה הגיאוגרפי, גלי התיירות טרם הגיעו אליה. רק לאחרונה החלו להיפתח בה גסט'האוסים ומלונות, כך שהשהות בה הפכה נוחה יותר. על העיירה חולש ארמון המהראג'ה המקומי, המאה ה-14. שכל מתפלל, ששיפווע בנה כך שיתאים לתהלוכות פילים, מטפס אליו. עיקר יופי בציורי הקיר המרהיבים שבו. ממרומי הארמון נשקפים האגם הקטן שסביבו נבנתה העיירה, וכל גנותיה. לא אחת המקדשים קופים על חומותיו. בשולי העיירה ישנן כמה בארות מדרגות יפות וכן מאגר מדרוג עצום בכיקראגרי.

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.

המכונה דהבאי קונד (Dhabai Kund). ● הגעה: מקוטה ומשאר ערי ראג'סטאן באוטובוס. ● לינה ואוכל: יש בכפר גסט'האוסים ומלונות בדרגות עד 3 כוכבים. ניתן לאכול בשוקים, במלונות ובכמה מסעדות שמציעות גם אוכל מעריכי וישראל. ● שעות פתיחה של הארמון: מוקדם בבוקר ועד סמוך לשקיעה. ● מחירי בטיחה: 100 רופי + 50 רופי למצלמה.

אג'מר (Ajmer)

רוב התיירים שמבקרים בפושקר מגיעים דרך אג'מר, אך נמנעים מביקור בה. אג'מר בנויה לצד מאגר מים גדול שלגודתיו פאבי ליונים ציוריים משיש, אולם האתר המרתק ביותר שבה הוא ללא ספק הדארגה, קברו של השיח' הסופי חוג'ה מוין אורדין צ'יסטי, שמוסי' למים מכל הודו מגיעים אליו. הדארגה בנוי סביב כמה חצרות ציוריות שסביבן מסגדים, מקומות הארחה לצליינים וקברים. בחצר האחרונה קבור השיח' עצמו, תחת כיפת שיש ומסך מצופה כסף, מדי פעם שרים כאן קוואלי, שירים מלווים בנגינת תופים והארמונים שבבא אללה ובשבת השיח'ים.

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.

שעות הבוקר המוקדמות ואל תוך הלילה. ● מחירי בטיחה: אין. בדארגה נהוג לתת תרומה. ● לינה ואוכל: 5 רופי, 100 למצלמה. ● התנהגות: יש להקפיד לחלוץ נעליים, לכסות את הראש, לבוא בלבוש צנוע ולהימנע מצילום במקומות האסורים.

אוסיאן (Osian)

עד לפני כמה שנים היה אוסיאן כפר נידח בשולי המדבר. לאחרונה הפך להיות תירותי יותר, ובראש דיונת החול הסמוכה אליו הוקם מלון המישה כוכבים עם בריכה כחולה שנוצצת בתוך החולות. למרות זאת זהו כפר שבו ניתן עדיין להתרשם מאורח החיים הראג'סטאני המי סורתי: חנויות מקומיות לייצור ממתקים מחלב מבושל, אורגים וסנדלרים המתקנים נעלי עור קומות ועוד. בשולי הכפר ניצב מקדש הינ' די עתיק ועצום (בן המאה השמינית), המוקדש לאלה הגדולה. סביב הייכל המרכזי היכולות משניים שבהם גילופי אבן מרשימים והמעוררים בראג'סטאן. בכפר עצמו נמצא מקדש ג'יני חשוב שבו צלם של מורה הית מהאווירה, שעיני האיזמרגד שלו כמו עוקבות אחר המאמין ולא מרפות. כוהן המקדש שמה להסביר על עקרונות הדת וגם עורך ארוחות (ועל פי המונחה בביתו הסמוך).

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.

מאן, האל הקוף) בעוצמה רבה. מאמינים רבים פוקדים מדי יום את מקדשי הכפר כדי לזכות בהגנה או להירפא ממהלות פזיזות ובעיקר נפ' שיות. לבאלאג'י, יעדו המבקרים במקום, יש יכולות נדירות לסלק רוחות רעות שהשתלטו על הנפש והגוף. עיקר המתפראים במקום הן נשים מתכרה כפרית ושמרנית במיוחד. הט' ג'איסאלמר (העיר ההוהבה), מעט מאוד מגיעים אל ג'ודהפור, העיר המחולה, שכעיניי, במונבים מסוימים, היא היפה בערי ראג'סטאן. בליבה של העיר העתיקה, שרוב בתיה צבועים כחול מכסף, מתנשאת גבעת תולדה שבראשה מצבר מהראג'ה (Mehrangarh) שחומות ענקיות סוגרות עליו מכל עבר. ללא ספק מהמרשימים במבצרי ראג'סטאן. בארמון המבצר אפשר להתרשם מעושרם של מלכי מרוואר (משלכת מוות). ממרומי החור מות, שתוחים כבדים ניצבים עליהן, נשקפים נופים מרהיבים של העיר. מומלץ בחום לסייר בשוקים הציוריים שלמטה ולהקפיד לטעום את המקאניה לאסי – משקה יוגורט ממותק עם זעי' פרך, האופייני לעיר. כמה קילומטרים מורחית לעיר נמצאים גני מנדור (Mandore) שבהם היכולות הקבורה של שליטי הממלכה.

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.

הגעה: באוטובוס מקומי או פרטי מהעיר ביי קראגה הסמוכה (כ-35 ק"מ).

● לינה ואוכל: בכפר יש מסעדות הודיות פשוטות ובתי הארחה דלים. נוח יותר לישון בכיקראגרי.